

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Освітня програма	31717 Середня освіта: природничі науки
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

04.04.2024 р.

Справа № 0289/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Огнистий Андрій Володимирович – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Гавриленко Тетяна Леонідівна,
Демченко Олена Петрівна,
Захаров Олексій Олексійович,
Коваленко Наталія Володимирівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Москаленко Олена Іванівна,
Носаченко Володимир Миколайович,
Попович Анжеліка Станіславівна,

за участі запрошених осіб:

Мізюк Вікторія – представник ЗВО,
Федорова Ольга Василівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31717
Назва ОП	Середня освіта: природничі науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.15 Природничі науки
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Основний фокус ОП та предметної спеціалізації, особливості програми відображають загальні вимоги до ОПП такого типу (що швидше є нормою) й не зосереджені на власне фокусу і особливостях ОП. Використання застарілої термінології в нормативних документах ЗВО: Положення про обрання та прийняття на роботу... (п.2.3 і далі по тексту), мета ОПП2023 с.4, ОК19, ОК24, ОК29, ОК33 мета дисципліни с.3, (знання, уміння, навички; вищий навчальний заклад; навчально виховний процес, загальноосвітні навчальні заклади і т.д.) тощо.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Одним із основних стейкхолдерів впродовж 2020-2021 років був навчально-методичний відділ ІДГУ (витяги протоколів засідань робочої групи з розроблення ОП та витяги протоколів засідань кафедри – відповіді на запит від ЕГ №N№1-4 <https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/10341>). Причиною рекомендацій навчально-методичного відділу ІДГУ вказується «... у зв'язку з необхідністю упорядкування кількості дисциплін/кредитів у навчальному семестрі». ГЕР вважає, що перелік ОК, їх послідовність вивчення визначається структурно-логічною схемою ОП, а не «... необхідністю упорядкування кількості дисциплін/кредитів у навчальному семестрі». Кількість кредитів, форма підсумкового контролю за ОК має визначатися робочою групою розробників ОП в залежності від нормативної бази, мети і завдань ОК, а також від доцільності реалізації ЗК, ФК та ПРН. Усі рецензії надані ЗВО не мають дат отримання, що не дає можливості визначити для якої ОП (проект чи затверджена ОП) вони надані. Рецензія-відгук к.пед.н., доцента СумДПУ ім. А.С.Макаренка Л.П. Міронець містить значні незгодженості по тексту: 1-3 абзаци рецензують освітньо-професійну програму; в 4-5 абзацах рецензується освітньо-наукова програма з усіма висновками щодо «... дослідницької компетентності, здатності до самостійного проведення наукових досліджень і продукування нових знань» що для бакалаврського рівня ВО є не обов'язковим; далі по тексту рецензент знову повертається до рецензування ОПП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ЗВО у ВСО не конкретизував, який досвід аналогічних українських та зарубіжних ОП було враховано. ЕГ в своєму звіті також відмітила відсутність такої інформації «Однак прикладів використання такого досвіду не було наведено».

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Інтегральна компетентність ОПП2024 обмежує підготовку здобувачів ВО відповідно до «... умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі». Однак ОК15, ОК23 своїм змістом виходять за межі предметної області

основної (базової) середньої школи на старшу/профільну школу, ОК24 в темі 2 надає «Рекомендації для вчителів початкової школи...» Визначені в матрицях відповідності ЗК, ФК та ПРН відповідно ОК ОП не ідентичні ЗК, ФК, ПРН зазначеним в робочих програмах ОК: ОК8 не забезпечує формування 10,13,18 ПРН в контексті «... зокрема дітей з особливими освітніми потребами в умовах НУШ», є неточності у викладі розділів 4 і 5 РПНД2023. ГЕР не погоджується з вибором лектора за цією ОК щодо семінарських занять за змістовним модулем 3. Теорія виховання – доцільно впровадити практичні роботи спрямовані на підготовку здобувачів ВО до виконання функцій класного керівника; ОК22, ОК15, ОК24 забезпечують формування ПРН10, ПРН13, ПРН18 в контексті «...урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, зокрема дітей з особливими освітніми потребами в умовах Нової української школи» вибірково; ОК33 мало б формувати ЗК, ФК, ПРН, розглядати особливості організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами в умовах НУШ з точки зору матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу для такої категорії здобувачів освіти; «ПРН 10. Знати психолого–педагогічні аспекти навчання і виховання учнів закладів загальної середньої освіти; теоретичні основи процесів навчання, виховання і розвитку особистості учнів закладів загальної середньої освіти, зокрема дітей з особливими освітніми потребами. Доцільно визначити ОК9 Психологія як забезпечуючу навчальну дисципліну реалізації ПРН10.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОПП2023 складає 240 кредитів ЄКТС, нормативні ОК - 180 кредитів, вибіркові ОК становлять 25 % від загального обсягу ОП (60 кредитів), що відповідає вимогам нормативних актів України (Закон України «Про вищу освіту»).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОП не забезпечує в повній мірі формування всіх зазначених в ОП ФК та ПРН. Наприклад, формування ПРН10 Знати психолого–педагогічні аспекти навчання і виховання учнів закладів загальної середньої освіти; теоретичні основи процесів навчання, виховання і розвитку особистості учнів закладів загальної середньої освіти, зокрема дітей з особливими освітніми потребами в умовах Нової української школи забезпечується частково. Зокрема, «теоретичні основи процесів навчання, виховання і розвитку особистості учнів закладів загальної середньої освіти» мають теоретичне забезпечення, але відсутнє практичне – практична складова ОК08, ОК09, ОК28 реалізовується у формі семінарських занять без практичних навчально-методичних розробок для забезпечення освітнього процесу в ЗЗСО. ОК ОПП не в повній мірі складають логічну взаємопов'язану систему. Розміщення навчальних і виробничих практик в структурно-логічній схемі є випереджаючим відносно забезпечуючих методичних ОК. ОК09 Психологія і ОК08 Педагогіка є забезпечуючими для ОК 38 Навчальна практика (психолого-педагогічна). Однак, згідно графіка навчального процесу, вона реалізується посеред II сем, при паралельному вивченні ОК08, коли частина теоретичного й практичного матеріалу ще не опанована з.в.о., а завдання практики виходять за межі теоретичної та практичної підготовки за зазначеними ОК. ОК39 Навчальна практика (педагогічна) реалізовується в лютому-березні IV сем., на початку вивчення методики навчання фізики НУШ й передбачає проведення практикантами трьох уроків, виховних та позашкільних заходів в ЗЗСО до яких вони не підготовленні забезпечуючими ОК. ОК40 Виробнича практика (педагогічна з фізики) реалізується в лютому-березні VI сем., однак значна кількість забезпечуючих ОК викладаються паралельно у цьому семестрі (ОК29 Методика застосування КТ у навчанні природничих наук, ОК32 Основи електроніки), в VII сем. (ОК24 Інклюзивна освіта, ОК25 БЖДта охорона праці), VIII сем. (ОК16 Теоретична фізика, ОК33 МТЗ природничих наук). ОК41 Виробнича практика (педагогічна з біології та хімії) реалізується у VII сем. Перед вивченням у VIII сем. ОК17 Хімія природничих сполук та ОК33 МТЗ природничих наук. Розробникам ОП доцільно в СЛС дотримуватися наступної схеми: ОК за предметом викладання → методика навчання → педагогічна практика. В окремих РПНД є назви ОК які змінили назву або були вилучені з ОПП (Вступ до спеціальності (ОК09), Матеріалознавство (ОК22)).

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП відповідає предметній області, однак ГЕР погоджується з висновком ЕГ щодо нерівномірного розподілу обсягів ОК, які забезпечують інтегровану підготовку вчителя природничих наук, фізики, хімії, біології. Тема 6. Нестандартні уроки з біології ОК 21 і Тема 7. Нетрадиційні підходи до проведення уроків хімії в умовах НУШ ОК22 є ідентичними. За окремими питанням тем є дублювання в ОК21-23.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практичну підготовку за ОПП забезпечують: ОК38. Навчальна практика (психолого-педагогічна). За графіком навчального процесу на 10-11 тижні II сем. Згідно тематичного плану ОКО8 з.в.о. опановують змістовий модуль 3. Теорія виховання з 13 тижня II сем., відповідно, здобувачі не готові виконувати 2 завдання практики, а виконання позицій 3-7 звітної документації є сумнівним. Тематика і завдання семінарських занять за ОК8-9 не передбачають практичної підготовки до завдань практики «...самостійного планування, організації та проведення навчально-виховної і методичної роботи в умовах навчального-виховного закладу». ОК39 Навчальна практика (педагогічна). За графіком навчального процесу на 5-8 тижні IV сем. В цьому ж семестрі розпочинається вивчення ОК23 Методика навчання фізики НУШ. Інші ОК методичного блоку та супутні їм вивчаються у V-VIII сем. Тому, виконання завдань 3-5 практики є необґрунтованими. Жодна ОК I-III семестру не готує студентів до виконання вказаних завдань. Попередня підготовка з.в.о. не дає можливості реалізувати зміст цієї практики. Зокрема, «проведення пробних фрагментів уроків з природничих наук (біології, фізики, хімії) (не менш 3 за період практики); розробити і провести один позакласний виховний захід тощо». ОК40 Виробнича практика (педагогічна з фізики). За графіком навчального процесу на 5-8 тижні VI сем. Завдання та зміст цієї практики майже однакові із завданнями та змістом ОК 39. Одним із завдань практики є «ознайомитись із шкільними кабінетами та їх обладнанням», але ОК33 Матеріально-природниче забезпечення природничих наук опановується у VIII сем. Недоречним є також «ознайомитись з роботою шкільних кабінетів з фахових дисциплін/відвідувати всі уроки і позаурочні заходи з природничих наук (біології, фізики, хімії)». Рекомендовані джерела інформації до усіх програм практики містять літературу другої половини ХХ ст. (поч. з 1963 року), Програми навчальних предметів для ЗОНЗ 2005 року. Не втручаючись в автономію ЗВО ГЕР рекомендує в ОП внести ОК Теорія і методика виховної роботи (назва ОК орієнтовна), яка б забезпечувала підготовку здобувачів до виконання завдань навчальних та виробничих практик. Форму та зміст практичних робіт ОКО9, ОКО8, ОК28 замінити із семінарських на практико-орієнтовані заняття для потреб освітнього процесу ЗЗСО та виконання завдань практики.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОПП становить 240 кредитів ЄКТС, обсяг окремих ОК визначено від 3 до 9 кредитів ЄКТС, фактичне аудиторне навантаження знаходиться в межах 1/3-1/2 на один кредит. На практики відведено 30 кредитів ЄКТС. Цей розподіл відповідає нормативним актам в галузі освіти та сприяє досягненню цілей та ПРН визначених в ОПП. ГЕР відмічає певну неспіврозмірність в розподілі кредитів ЄКТС між ОК 26 Вища математика (8 кред.) і ОК методичного блоку – ОК15, ОК21-23 (3 кред.). Рекомендуємо зменшити кількість кредитів для ОК26 та збільшити для ОК методичного блоку.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Не втручаючись в автономію ЗВО ГЕР рекомендує в ОП форму та зміст практичних робіт ОК09, ОК08, ОК28 замінити із семінарських на практико-орієнтовані заняття для потреб освітнього процесу ЗЗСО та виконання завдань практики.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Попри запевнення ЗВО щодо оновлення змісту ОК на основі найновіших досягнень і сучасних практик, ГЕР зустріла в РПНД у рекомендованих джерелах інформації літературу другої половини ХХ ст. (ОК21-22), Закони України що втратили чинність (Програма атестаційного екзамену), не діючі програми навчальних предметів ЗЗСО тощо. Окрім того, при зміні назви та змісту ОК21-23, ОК37 в переліку рекомендованих джерел інформації відсутній базовий документ, а саме Концепція НУШ.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Здійснивши аналіз змісту методичних рекомендації до виконання і тематики курсових робіт з загальної фізики (до ОК35), методичних рекомендації до написання курсових робіт з хімії/біології (до ОК36), методичних рекомендації до написання курсових робіт з методики навчання природничих наук (до ОК37), ГЕР встановила, що ці методичні рекомендації стосуються організаційних аспектів вибору теми, оформлення рукопису та захисту курсових робіт; за змістом є майже повною копією Положень про курсові та кваліфікаційні роботи в ІДГУ (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/polozhennja-pro-kursovi-roboti-pechat-23.12.pdf>); не містять повного обсягу методичних рекомендацій. Після двох років війни на території України в окремих методичних виданнях члени групи забезпечення продовжують популяризацію літератури країни агресора: ОК36 «Минеев В.Г., Сычев В.Г., Амелянчик О.А., Большева Т.Н., Гомонова Н.Ф. и др. Практикум по агрохимии. Учебное пособие. Москва, изд-во МГУ, 2001. 149 с.»; ОК37 «(для міст Києва, Харкова, Москви, Санкт-Петербургу) вживаються скорочення: К., Х., М., Л., СПб; назва видавництва (без лапок); рік видання (без слів “рік” або скорочення “р.”)».

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Здійснивши аналіз наданої ЗВО інформації щодо НПП (професійні досягнення/активність) у ВСО та на сайті ЗВО, ГЕР констатує часткову відповідність НПП які забезпечують ОК ОПП за додатковими показниками (науковими та методичними публікаціями, професійною діяльністю). Відзначаємо невідповідність НПП через наукову та професійну активність відповідно до ОК які забезпечують реалізацію ОП Мондич О.В. (ОК13 Хімія, ОК15 Інтегрований курс «Природничі науки» з методикою навчання, ОК17 Хімія природничих сполук, ОК18 Біологічна хімія), Яренчук Л.Г. (ОК31 Електротехніка), Глушук С.В. (ОК04 Основи академічного письма), Холостенко Ю.В. (ОК24 Інклюзивна освіта), Драгієва Л.В. (ОК32 Основи електротехніки). Також слід посилити наукову та професійну активність Делюсто М.С. (ОК03 Українська мова за професійним спрямуванням), Гончарова Н.О. (Україна в європейській історії та культурі), Баштовенко О.А. (ОК22 Методика навчання хімії НУШ), Букатова О.М. (ОК27 Техніка безпеки за професійним спрямуванням), Федорова О.В. (ОК14 Фізична хімія, ОК20 Аналітична хімія).

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного добору НПП є прозорою і відкритою, відповідає внутрішнім нормативним актам. На зауваження ЕГ, ЗВО зреагував оновленням Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних (педагогічних) працівників Ізмаїльського державного гуманітарного університету (далі – Положення)

14.03.2024, протокол №7. П. 4.7 Положення регламентує перелік необхідних документів конкурсної справи, а саме «інформаційна довідка щодо відповідності наукової та професійної активності претендента на заміщення посади (укладення контракту на новий термін) професорсько-викладацького складу (за основним штатом) відповідно до чинних ліцензійних умов». В цьому ж пункті зазначається «Науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, повинні мати рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 38 чинних ліцензійних умов (в редакції № 365 від 24 березня 2021 р.)». ГЕР звертає увагу на вибірковості визнання пунктів Ліцензійних умов та повне ігнорування пп.35-37 цих умов, де чітко зазначається відповідність науково-педагогічних (педагогічних) працівників освітньому компоненту (п.35. Здобувач ліцензії (ліцензіат) повинен бути забезпечений науково-педагогічними (педагогічними) та/або науковими працівниками, необхідними для реалізації освітніх компонентів...; п.36. Здобувач ліцензії (ліцензіат) повинен забезпечити кожний освітній компонент освітньої програми на відповідному рівні вищої освіти науково-педагогічними (педагогічними) та/або науковими працівниками з урахуванням відповідності їх освітньої та/або професійної кваліфікації; п.37. Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту визначається...) через наукову та професійну активність дотичну до змісту ОК, який забезпечує науково-педагогічний (педагогічний) працівник. Результати аналізу професійної відповідності НПП за окремими ОК про спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП, змісту РПНД та предметної спеціальності є дискусійним питанням.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Наявній Системі забезпечення якості ЗВО доцільно посилити роботу у напрямках: оновлення нормативних актів університету відповідно до оновленої законодавчої бази України; кадрової політики щодо відповідності наукової та професійної активності науково-педагогічних (педагогічних) працівників освітньому компоненту які вони забезпечують за ОП; створення структурного підрозділу для підготовки та супроводу акредитаційних процесів університету; моніторингу наданих рекомендацій від зовнішніх стейкхолдерів, ЕГ, ГЕР, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та відображення реалізованих заходів ЗВО у відповідь на ці рекомендації; Згідно з аналізом результатів онлайн-опитування «Викладач очима студентів» за II семестр 2022-2023 навч. року онлайн-опитування здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта: природничі науки ОС «бакалавр» «Всього отримано 85 відповіді щодо якості викладання навчальних дисциплін та 17 відповідей щодо організації навчання та побуту студентів протягом семестру» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/analiz-rezultativ-onlajn-opytuvannja-vykladach-ochyma-studentiv-za-2-sem.-2022-2023-n.-r.-os-bakalavr-specialnist-014-serednja-osvita-predmetna-specialnist-014.15-pryrodnnychi-nauky.pdf>). В ЄДБО (<https://registry.edbo.gov.ua/university/89/educators/?q=1>) на 14.03.2024 року зареєстровано 31 здобувач денної форми і 6 заочної. В таблиці 5 ВСО подано інформацію про 33 здобувачі денної і 6 заочної форми навчання. В таблиці Ліцензійний обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/licenzijnyj-obsjah-ta-faktychna-kilkist-osib-jaki-navcha.tsja-u-zakladi-osvity.pdf> зазначено лише 4 здобувачі заочної форми навчання. Необхідно привести статистичні дані про кількість здобувачів вищої освіти за ОП до реального стану.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Доцільним є збільшення інформативності сайтів кафедр Університету. ГЕР рекомендує відповідальним особам ЗВО здійснити моніторинг інформації сайту кафедри та ЗВО за результатами якого провести оновлення інформаційного наповнення вкладок кафедр та структурних підрозділів університету.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення

наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Узгодити мету ОПП з її орієнтацією, основним фокусом та особливістю в частині «навчання дітей з особливими потребами». 2. Доцільно деталізувати характеристики, що визначають регіональний контекст цієї ОП, враховуючи територіальну особливість ЗВО. 3. Враховувати обґрунтовані рекомендації надані внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами щодо цілей, ЗК, ФК, ПРН та супроводу реалізації ОП. 4. Уточнити формулювання ПРН з методики навчання природничих наук. 5. Необхідно в нормативних документах ЗВО використовувати сучасну термінологію законодавчих актів України. 6. Перелік ОК, кількість кредитів, форма підсумкового контролю за ОК, послідовність їх вивчення має визначатися робочою групою розробників ОП в залежності від нормативної бази, мети і завдань ОК, а також від доцільності реалізації ЗК, ФК та ПРН. 7. Варто уточнити в матрицях відповідності програмних компетентностей/програмних результатів навчання відповідність компонентам освітньої програми. 8. Доцільно підготовку здобувачів ВО за ОПП обмежити організацією освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Оновити структурно-логічну схему ОП із відображенням усіх взаємозв'язків між її ОК, не порушуючи логіку по досягненню заявлених ПРН. 2. Увідповіднити обсяг кредитів між ОК, котрі забезпечують професійну кваліфікацію випускників на основі принципу паритетності. 3. Розглянути можливість введення до ОП Навчальної польової практики для забезпечення у повній мірі ПРН 12. 4. Ввести до ОП / доповнити наявні ОК Географічним та Астрономічним складниками Природничої освітньої галузі. 5. Доповнити зміст ОК 15, ОК 21 темами щодо особливостей роботи з дітьми з особливими потребами задля реалізації ПРН 10, 13, 18 і мети ОП. 6. Доцільно переглянути зміст РПНД ОК, програм практики щодо осучаснення рекомендованих джерел інформації, коректності посилань на інтернет-джерела. 7. Не втручаючись в автономію ЗВО ГЕР рекомендує в ОК08, ОК09, ОК28 семінарські заняття замінити на практико-орієнтовані заняття для потреб освітнього процесу ЗЗСО та виконання завдань практик. 8. Не втручаючись в автономію ЗВО ГЕР рекомендує в ОП ввести ОК Теорія і методика виховної роботи (назва ОК орієнтовна), яка б забезпечувала підготовку здобувачів до виконання завдань навчальних та виробничих практик. 9. Доцільно зменшити кількість кредитів ОК26 та збільшити для ОК методичного блоку. 10. При проектуванні змісту ОК доцільно уникати дублювання навчального матеріалу.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Варто активізувати та більше інформаційно пропагувати можливості участі здобувачів освіти у програмах внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Впроваджувати у процес викладання ОК результати власних наукових досліджень, доповнювати зміст ОК новітніми матеріалами, оновлювати списки рекомендованої літератури (дидактичні та методичні джерела 2019-2024рр. та актуальні нормативні документи, державний стандарт, діючі програми навчальних предметів ЗЗСО, інструктивно-методичні листи МОН, особистий доробок лектора за профілем ОК).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. У програмі атестаційного екзамену доповнити перелік рекомендованих джерел виданнями з фізики, хімії, біології, природничих наук, перевірити коректність посилань на інтернет-джерела. 2. Доцільно в Методичних рекомендаціях щодо написання курсових робіт оновити зміст, зосередивши увагу саме на тематиці досліджень та методичних рекомендаціях. 3. Варто продовжувати впровадження позитивних практик популяризації академічної доброчесності в освітньому процесі. 4. Вилучити з наукових, методичних видань та інших документів ЗВО посилання, приклади оформлення літератури країни агресора.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Покращити моніторинг академічної та професійної відповідності НПП ОК, які вони забезпечують. 2. Доцільно удосконалити процедуру конкурсного відбору викладачів на заміщення вакантних посад для успішної реалізації ОП із урахуванням специфіки освітніх компонентів. 3. З метою забезпечення перманентності у забезпеченні процесу якісної підготовки здобувачів освіти рекомендуємо здійснювати «селекційний відбір» кращих випускників спеціальності для

подальшої їх підготовки до роботи на кафедрі. 4. Доцільно залучати до проведення аудиторних занять представників педагогічних ЗВО, роботодавців, професіоналів-практиків за спрямуванням предметної спеціальності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Укомплектувати профільні кабінети необхідним мультимедійним обладнанням; 2. Розглянути можливість відкриття їдальні та функціонування медичного пункту на постійній основі. 3. Забезпечити можливість повторної перевірки академічних текстів здобувачів вищої освіти на наявність текстових запозичень на безкоштовній основі. 4. Варто продовжувати роботу над покращенням матеріально-технічної бази кафедри і факультету.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Доцільно активізувати роботу Підрозділу моніторингу якості, інших структурних підрозділів (НМВ, рада якості ВО факультету) у контексті удосконалення інституційної системи забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності ІДГУ у напрямках: оновлення нормативних актів університету відповідно до оновленої законодавчої бази України; кадрової політики щодо відповідності наукової та професійної активності науково-педагогічних (педагогічних) працівників освітньому компоненту які вони забезпечують за ОП; створення структурного підрозділу для підготовки та супроводу акредитаційних процесів університету; моніторингу наданих рекомендацій від зовнішніх стейкхолдерів, ЕГ, ГЕР, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та відображення реалізованих заходів ЗВО у відповідь на ці рекомендації. 2. Доцільно активніше залучати здобувачів вищої освіти за ОП до процесів перегляду та оновлення освітньої програми. 3. Долучити студентське самоврядування до розробки анкет, проведення анкетування та аналізу їх результатів. 4. Доцільно розглядати на засіданнях кафедри питання забезпечення якості освітнього процесу, результатів проведення практик, написання курсових робіт тощо та відображати це у протоколах засідань кафедри. 5. Привести статистичні дані про кількість здобувачів вищої освіти за ОП до реального стану.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Доцільно покращувати систему прозорості та публічності своєї освітньої діяльності, яка задекларована у нормативних актах, шляхом оприлюднення результатів опитувань студентів та НПП, активізації інформаційної діяльності щодо організації освітнього процесу тощо. 2. Доцільно відповідальним особам ЗВО здійснити моніторинг інформації сайту кафедри та ЗВО за результатами якого провести оновлення інформаційного наповнення вкладок кафедр та структурних підрозділів університету.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОГНИСТИЙ АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ